

§ 11 Låt fler forma framtiden! - remiss från Kommunstyrelsen

Dnr 1.5.1.-215/2016

Stadsdelsnämndens beslut

1. Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Petra Gardos Ek m.fl.(M) reserverade sig mot beslutet.
Annette Hultåker (KD) instämde i reservationen med ett ersättaryttrande.

Susanne Wicklund (C) lämnade ett ersättaryttrande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 11 april 2016.

En remiss om betänkande Låt fler forma framtiden (SOU 2016:5) från Kulturdepartementet har inkommit till stadsdelsnämnden via kommunstyrelsen för besvarande.

I utredningen 2014 års Demokratiutredning – Delaktighet och jämlikt inflytande, har utredarna tittat på hur engagemanget inom demokratin kan öka och breddas och hur individens möjligheter till delaktighet i och inflytande över det politiska beslutsfattandet mellan de allmänna valen kan stärkas.

Mycket av det remissen belyser är uppmärksammat i rapporten Skillnadernas Stockholm som stadens Hållbarhetskommisionen har tagit fram. Stockholms stad satsar på ett långsiktigt demokratiarbete för att nå en jämlik och hållbar stad.

Förvaltningen är positiv till att utredningen visar behovet av att öka medborgarnas inflytande och möjligheter att påverka de demokratiska processerna.

Förslag till beslut

Ordföranden Åsa Tillberg (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

Petra Gardos Ek (M) lade fram ett förslag till beslut och föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Beslutsgång

Ordförande Åsa Tillberg (V) ställde förslagen mot varandra och fann att stadsdelsnämnden hade beslutat i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

Reservation

Petra Gardos Ek m.fl.(M) reserverade sig mot beslutet. och ansåg att stadsdelsnämnden skulle besluta följande; Förvaltningens förslag till beslut godkänns delvis. Därutöver anförs följande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

I regeringens demokratiutredning ”Låt fler forma framtiden!” lyfts viktiga aspekter om representation, delaktighet och politisk inflytande i det svenska samhället. Vi delar uppfattningen om vikten av att stärka människor egenmakt samt att individer ska kunna påverka den politiska maktutövningen oavsett kön, hudfärg, språklig, etnisk eller religiös tillhörighet, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder eller socioekonomisk status.

Demokrati är kärnan i vårt samhälle och hör till ett av de viktigaste värden vi har. Genom delaktighet och inflytande skapar vi ett samhälle som håller ihop. Vi vill att varje person ska känna att han eller hon styr över sin egen vardag. Det innebär bland annat att flytta beslut från politikerna till medborgarna. Vi värnar samtidigt om det representativa styrelsesättet där de förtroendevalda politikerna är medborgarnas företrädare.

De slutsatser som presenteras i demokratiutredningen kräver en bred politisk förankring då stabilitet är eftersträfvansvärt när det gäller politiska och demokratiska styrmodeller. Vissa förslag som anges strider dessvärre mot väletablerade demokratiska principer som länge legat till grund i Sveriges politiska system samt mot principer om den representativa demokratin.

Den demokratiska utformningen av vårt politiska system behöver debatteras och diskuteras ofta för att dess legitimitet ska kunna accepteras, delas av alla, fortsatt vitaliseras och

fördjupas så att alla har chansen att göra sin röst hörd. Att i allt för stor omfattningen och i all för stor hast förändra den demokratiska och politiska styrningen med nya system som inte har någon politisk tradition i vare sig Stockholms stad eller Sverige i övrigt skulle dock vara en stor apparat och vara ett allt för stort steg att ta på en gång.

Annette Hultåker (KD) instämde i reservationen med ett ersättaryttrande.

Ersättaryttrande

Susanne Wicklund (C) lämnade följande ersättaryttrande;

Om jag hade haft yrkanderätt hade jag föreslagit att Stadsdelsnämnden godkänner delvis förvaltningens förslag till beslut.

I övrigt anføres följande.

En fri samhällsdebatt i kombination med ett folkligt styrelseskick där alla människors möjlighet till insyn och inflytande i politiska processer värnas är viktiga hörnstenar i ett demokratiskt samhälle. Det kommunala självstyret inte bara är en del av utan också en förutsättning för demokratin i Sverige som helhet. Reformen som berör utövande av politisk makt i landets kommuner bör genomföras med stor respekt för det kommunala självstyret och för demokratiska principer.

I betänkandet finns en rad förslag och överväganden som syftar till att underlätta för fler att engagera sig politiskt. Det handlar bland annat om insatser för att stärka kunskaper om kommunalt beslutsfattande, ge möjlighet till föräldraledighet från politiska uppdrag och öka tillgängligheten och delaktigheten för människor med funktionsnedsättning. Detta är välkomna förslag. Centerpartiet välkomnar också att utredaren föreslår en ökad möjlighet för allmänheten att använda allmänna lokaler. Det kan många positiva effekter och bidra till kreativitet, inte minst inom kulturen och för företagsamheten.

Vissa av utredarens förslag tål dock att problematiseras. Till dessa hör förslagen om folkmotioner och formalisering av medborgardialoger. Dessa förslag handlar i grunden om att minska representativiteten i det politiska systemet, och det finns skäl att tvivla på om de får den effekt som utredaren avser.

I betänkandet uppmanas de politiska partierna att överväga en begränsning av antalet mandatperioder som en person kan inneha ett uppdrag som ordförande. Skälet till denna uppmaning är begripligt. Den elitisering och maktkoncentration som beskrivs är på sina håll en realitet. Ökad statlig styrning och offentlig reglering av partiorganisationerna är emellertid inte lösningen. I grunden är det viktigt att väljare kan utse sina företrädare, och det är väljarnas förtroende som bör vara vägledande i dessa frågor, som för partiernas del är mycket angelägna.

Möjligheten att hålla allmänpolitiska debatter i kommunfullmäktige bör vara en självklarhet med hänsyn till det kommunala självstyret. Å andra sidan kan det minska väljarnas förståelse för det politiska systemet om nationella frågor debatteras på kommunal nivå, trots att den formella makten över dem finns i riksdagen. Samtidigt bör inte denna risk överdrivas. I grunden är en livlig samhällsdebatt på alla samhällsnivåer önskvärd.

Frågan om rösträttsåldern vid kommunala val är inte alldeles enkel, även om utredningen kommit till en relativt balanserad slutsats. Att på prov ge kommuner möjlighet att frivilligt sänka rösträttsåldern till 16 år är rimligt med hänsyn till ett utbrett kommunalt självstyre. Att separera rösträttsåldern från myndighetsåldern, som ju utgör gräns för en persons valbarhet är inte konsekvent. Att den som är betrodd att välja också bör ha rätt att väljas är en rimlig princip.